

Endelig omtalte det ærede Medlem Spørgsmaalet om Folkeafstemning om Militærlovene og mente, at en saadan under visse Omstændigheder kunde blive nødvendig; hvis Militærlovene blev vedtaget ved een Koalition, var den ikke nødvendig, men hvis de blev vedtaget ved en anden Koalition, var den efter det ærede Medlems Mening ganske nødvendig. Jeg vil dertil sige, at Regeringens og mit Partis Medlemmer har udtalt sig offentlig, ogsaa før de sidste Valg, gentagne Gange om de Grundprincipper, der bør lægges til Grund for en Omordning af vort Militærvæsen, og vi mener at have fuld Støtte fra vore Vælgere i saa Henseende. Vi mener om denne Lov ligesom om alle andre, at naar den er vedtaget her i Rigsdagen, er den *lovlig* vedtaget, og saa behøves der ingen Folkeafstemning til at bekræfte den.

Udenrigsministeren (Harald Scavenius): De udenrigsministerielle Spørgsmaal har, som det jo kun er naturligt, spillet en ret tilbagetrukken Rolle under den nærværende Finanslovdebat. Jeg haaber derfor, jeg ikke skal lægge for meget Beslag paa dette høje Tings Tid.

Det ærede Medlem Hr. Schmidt kom i sin Tale ind paa Spørgsmaalet om traktatmæssigt at fastslaa Mindretallenes Rettigheder. Han udtalte samtidig, at man fra tysk Side var villig til gennem en Overenskomst paa Gensidighedsgrundlag at binde sig til bestemte Retsanskuelser, efter hvilke Mindretallenes Rettigheder paa begge Sider af Grænsen kunde tænkes ordnet. Det ærede Medlem vidste ikke, hvad man fra dansk Side vilde kunne indvende mod en saadan Ordning. Fra dansk Side kan man indvende, at vi ikke ønsker at give et fremmed Land Ret til Indblanding i vore indre Anliggender. Selv om der kan være Ønsker fremme om, at vore Landsmænd sønden Grænsen skal have større Frihed paa Skolens og Kirkens Omraade, er der dog neppe nogen, der ønsker at opnaa dette gennem en traktatlig Fastsættelse. Alle er sikkert enige i, at saavel den danske Minoritet i Tyskland som den tyske Minoritet i Danmark, saafremt Beskyttelse er fornøden, beskyttes gennem de to Landes indre Lovgivning. Vi ønsker ikke paa noget Punkt at blande os i andre Landes Forhold, men vi ønsker samtidig meget stærkt, at man heller ikke vil forsøge paa at blande sig i vore Forhold. Jeg finder Anledning til at sige dette, fordi jeg derved vil fastslaa, at

dette Spørgsmaal er en indre dansk Sag. Det ærede Medlem talte om de dansk-tyske Forhandlinger, og jeg vil for at undgaa mulige Misforstaaelser i Fremtiden straks sige, at disse Forhandlinger bør, som Navnet ogsaa allerede antyder, kun angaa enkelte, paa Grund af Grænseflytningen opstaaede praktiske dansk-tyske Problemer, men ikke indre danske eller indre tyske Problemer som Kirke og Skole. Vi er fredsommelige Mennesker, men vi bør dog vist ikke undlade at hævde overfor en mulig modsat Anskuelse, at Landets indre Forhold ordnes af den danske Rigsdag. For at faa os til i dette Tilfælde at fravige dette Standpunkt anførte det ærede Medlem, at dansk Politik maa regne med, at Grænsespørgsmaalet en Gang kan blive akut, og at man derfor i Tide bør skabe saa gode Betingelser for Mindretallet paa begge Sider af Grænsen, at det kan indvirke mildnende paa, hvad der kan komme de to Stater imellem. Jeg er fuldkommen enig med det ærede Medlem i hans Opfattelse af dansk Politik's Opgave i dette specielle Spørgsmaal. Jeg har selv taget Ordet for en Forsonlighedens Politik, det glæder mig derfor, at det ærede Medlem nu udtaler det samme, idet det saa maa ske ogsaa staar til at haabe, at de tyske Blade, der fandt det rigtigt at kalde en saadan Politik for „Bondefangerpolitik“, nu vil skifte Taktik. Men jeg er ogsaa glad for det ærede Medlems Udtalelse af en anden Grund, nemlig den, at den lader formode, at han indser, at en saadan Politik for at have nogen Udsigt maa være gensidig. Det er jo ikke nok at paaapege mulige Fejl her i Landet, det vilde være nok saa virksomt for Tilvejebringelsen af et godt og sundt Naboforhold, om den samme Paapegen fra det ærede Medlems Side fandt Sted sønden Grænsen. Vejen, der nemlig maa gaas, ligger, som allerede sagt, indenfor de to Landes Lovgivning; og sideløbende dermed maa tilstræbes en Afladen af unødige Agitation ogsaa paa begge Sider af Grænsen. For øvrigt har det ærede Medlem jo selv anvist denne Vej, idet han udtalte, at saafremt der ikke gennem de dansk-tyske Forhandlinger opnaas en god Ordning af Mindretalsretten, „forbeholder jeg mig at fremkomme med bestemte Forslag indenfor Rammen af den danske Lovgivning“. Vi vil her med Interesse imødesee disse Forslag, og jeg tror, jeg kan tilsige det ærede Medlem den velvilligste Behandling, saafremt Forslagene ikke gaar ud over den danske Lovgivnings Forudsætninger.